

Motion

Proaktiv beredskap inför nationella skolreformer

Under våren 2026 väntas propositioner i riksdagen kring två stora skolreformer: offentlighetsprincipen för fristående skolor (i kraft 1 januari 2027) och reglering av lärares undervisningstid från SOU 2025:26 "Tid för undervisningsuppdraget" (i kraft juli 2027).

Strängnäs kommun, som landets tredje största friskolekommun med ca 45–50% elever i fristående skolor, står inför betydande risker om friskolor stänger p.g.a. regelbörda eller lönsamhetsproblem. Kommunen har beredskapsansvar för samtliga berörda elever. Samtidigt erbjuder den demografiska nedgången (färre barn i förskola/skola) unika möjligheter att stärka kommunal skolans kvalitet.

Reformerna riskerar att utmana vinstdrivande skolkoncerner, vilket kan ge stora elevflöden till kommunala skolor. Demografisk nedgång ger utrymme för kvalitetshöjning – lärartäthet enligt utredningens ambitioner och förebyggande kapacitetsplanering stärker Strängnäs attraktivitet. Proaktivitet minskar akuta kostnader och akuta elevplatskriser. Skolan är kommunens viktigaste investering för social hållbarhet och demokrati.

Med anledning av följande yrkar vi på att kommunfullmäktige i Strängnäs kommun beslutar om att ge Barn- och utbildningsnämnden i uppdrag:

- Att upprätta en kapacitetsanalys genom att senast juni 2026 analysera elevplatser i kommunala skolor mot worst-case-scenario (20–25% friskoleelever söker plats hösten 2027, baserat på aktuell friskolestatistik). Prioritera omfördelning av underutnyttjade lokaler.
- Att se över personalstrategi och reservera medel för rekrytering av 10–15 lärare VT 2027 för ökad lärartäthet. Omplacera och vidareutbilda pedagoger från förskolans omställning till grundskolan.
- Att föra en tydlig dialog med regeringen genom bland annat yttranden till regeringen/utskott och begära statskompensation för omställningskostnader (lokaler, personal, administration) kopplat till kommunens skolbudget.
- Att göra en riskanalys för friskolor genom att kartlägga lokala friskolors ekonomi och kapacitet inför offentlighetsprincipen samt arbetstidsregler. Inleda dialog om övergångsplaner.
- Att genomföra ett pilotprojekt och testa SOU 2025:26:s tidsmodell i 2–3 kommunala skolor under VT 2026 för datainsamling.

Strängnäs den 9 mars 2026

Ove Jansson
Gruppledare och fullmäktigeledamot

Miljöpartiet de gröna i Strängnäs